

30. marts 2017

Axelborg, Axeltorv 3
1609 København V

T +45 3339 4000 E info@lf.dk
F +45 3339 4141 W www.lf.dk

Realisering af ammoniakemissionskravet i 2020 vil betyde tab i beskæftigelsen på knap 5.000 personer

I henhold til Danmarks internationale forpligtelser skal ammoniakemissionen i 2020 være reduceret med 24 pct. i forhold til 2005. Ifølge DCE's seneste fremskrivning vil der være en manko i 2020 på 3.371 tons af Danmarks samlede ammoniakemissioner. Emissionsmålet vurderes at kunne nås ved en reduktion i husdyrproduktionen på ca. 6,5 pct. Samfundsøkonomisk vil en sådan reduktion resultere i et samfundsmæssigt indkomsttab på 2,6 mia. kr. og et tab i beskæftigelsen på knap 5.000 personer.

Baggrund

Danmark er gennem FNs Gøteborg-protokol og EU's NEC direktiv (National Emission Ceilings) forpligtet til, at gennemføre en reduktion i ammoniakemissionerne på 24 pct. sammenlignet med niveauet i 2005. I en netop offentliggjort rapport fra Aarhus Universitet, DCE (Mikkelsen, 2017), fremskrives Danmarks ammoniakemissioner til 2035 og reduktionen opgøres i 2020 til 20 pct. Dermed vil der være en manko på 4 pct-point i forhold til målopfyldelse.

Størstedelen af ammoniakemissionen stammer fra den danske husdyrproduktion, hvorfor en målopfyldelse oplagt vil skulle ske her. En reduktion kan dels ske ved investeringer i miljøteknologi og / eller en reduktion i husdyrholdet. I nærværende analyse antages det ikke at være muligt, at øge anvendelsen af miljøteknologi på den korte bane frem mod 2020. Dels som følge af landbrugets begrænsede adgang til kreditter og dels som følge af, at miljøteknologiske løsninger tager tid at implementere.

Metode

Konsekvenserne for beskæftigelse og indkomst beregnes ved anvendelse af Landbrug & Fødevarers input-output model for dansk økonomi, som for tiden beskriver fødevarerklængens betydning frem til 2015.

DCEs fremskrivning af ammoniakemissionerne fra 2015 og frem er baseret på fremskrivning af landbrugsproduktionen fra IFRO (Jensen, 2017), samt fremskrivning af miljøteknologien udført af Miljøstyrelsen.

I 2020 vurderer DCE at ammoniakemissionen kan opgøres til 67.334 tons NH₃, svarende til en reduktion på 20 pct. i forhold til niveauet i 2005. Der mangler dermed en reduktion på 3.371 tons NH₃. I DCEs fremskrivning til 2020 stammer 51.646 tons NH₃ fra husdyrproduktionen i form af emissioner

fra staldanlæg, fra opbevaring af husdyrgødning eller fra udbringning af husdyrgødning på markerne. Under antagelse om en lineær sammenhæng mellem husdyrproduktionens størrelse og emissionerne kan en reduktion i husdyrholdet på 6,53 pct. opfylde målet om en yderligere 4 pct-point reduktion i ammoniakemissionen i 2020 ift. emissionen i 2005.

I konsekvensanalysen reduceres husdyrproduktionen med 6,53 pct. i alle produktionsgrene. Analysen tager således ikke højde for, at en proportional reduktionen muligvis ikke er den økonomisk optimale. En reduktion i husdyrholdet vil ligeledes reducere mængden af husdyrgødning, hvilket forventes at medføre en stigende anvendelse af handelsgødning. Ammoniakemission fra handelsgødning vil dermed i princippet betyde, at husdyrproduktionen skal reduceres yderligere. Da emissionen fra handelsgødning er betydeligt lavere end for husdyrgødning, er denne effekt ikke søgt medregnet.

I beregningerne ses alene på konsekvenserne i den animalske produktion. Det antages således, at økonomien i den vegetabiliske produktion er upåvirket af reduktionen i den animalske produktion og at et reduceret behov for grovfoder vil flytte en del af grovfoderarealet til anden produktion, men med samme afkast.

For at vurdere effekten af en reduceret husdyrproduktion bør input-output metoden tage udgangspunkt i indkomst og beskæftigelse i 2020. Derfor fremskrives husdyrproduktionens betydning for indkomst og beskæftigelse i første omgang til 2020, ved hjælp af IFROs fremskrivning. Endvidere indrages udvikling i arbejdsproduktiviteten frem mod 2020 baseret på den historiske udvikling. Dermed tager analysen udgangspunkt i samme landbrugsproduktion som i DCEs emissionsopgørelse.

Resultater

I 2020 forventes de animalske sektorer at bidrage til beskæftigelsen med knap 76.000 personer., jf. tabel 1 og bidrage til samfundets indkomstkabelse med 40 mia. kr., jf. tabel 2.

En reduktion i husdyrholdet vil reducere aktiviteten i primærlandbruget og vil dermed give anledning til fremadrettede reduktioner i forarbejdningssektorerne og bagudrettede effekter i de sektorer, der forsyner landbrug og forarbejdningssektorerne. Som det fremgår af sidste søjle i tabel 1, vil en reduktion af den animalske produktion føre til et fald i landbrugets beskæftigelse på 2.100 personer, samt godt 1.300 personer i fødevarerindustrien og endelig godt 1.500 personer i forsynings- og engroservhvervene. Det samlede beskæftigelsesfald kan dermed opgøres til knap 5.000 personer.

Den lavere husdyrproduktion vil i 2020 reducere Danmarks samlede produktionsværdi med godt 10 mia. kr. Der er dog samtidigt et mindre krav til indsats af øvrige varer og tjenester således, at effekten på de animalske sektors bidrag til samfundets indkomstkabelse kan opgøres til et tab på godt 2,6 mia. kr.

Tabel 1: Beskæftigelse i 2020 og beskæftigelsestab ved reduktion i husdyrholdet

	Udgangspunkt i 2020, antal personer				Tab ved reduktion, antal personer				Samlet tab
	Kvæg	Svin	Fjerkræ	Pelsdyr	Kvæg	Svin	Fjerkræ	Pelsdyr	
Landbrug og gartneri	13.142	13.134	0.616	5.398	-858	-857	-40	-352	-2.107
Fiskeri	0.000	0.000	0.000	0.000	0	0	0	0	0
Primærproduktion	13.142	13.134	0.616	5.398	-858	-857	-40	-352	-2.107
Slagterier	1.312	9.328	1.472	0.000	-86	-609	-96	0	-791
Fiskeindustri	0.000	0.016	0.001	0.098	0	-1	0	-6	-7
Mejerier	6.140	0.006	0.001	0.000	-401	0	0	0	-401
Bagerier, brødfabrikker mm.	0.036	0.098	0.011	0.001	-2	-6	-1	0	-9
Anden Fødevarerindustri	0.453	1.249	0.171	0.052	-30	-82	-11	-3	-126
Drikkevarerindustri	0.001	0.002	0.000	0.000	0	0	0	0	0
Forarbejdning i alt	7.943	10.699	1.655	0.151	-518	-698	-108	-10	-1.335
Engrosvirksomheder	2.860	2.784	0.511	0.588	-187	-182	-33	-38	-440
Forsynings- og servicevirksomheder	7.507	6.921	0.804	1.103	-490	-452	-53	-72	-1.066
Animalsk produktion i alt	31.452	33.538	3.586	7.240	-2.053	-2.189	-234	-473	-4.948

Kilde: egne beregninger på L&Fs input-output model samt IFRO

Tabel 2: Indkomstdannelse og tab i 2020 ved reduktion i husdyrholdet, 2015-prisniveau

Indkomstdannelse i fødevarer-klyngen	Udgangspunkt i 2020, mio. kr.				Tab ved reduktion, mio. kr.				
	Kvæg	Svin	Fjerkræ	Pelsdyr	Kvæg	Svin	Fjerkræ	Pelsdyr	I alt
Produktionsværdi	72.526	69.752	8.497	8.020	-4.734	-4.553	-555	-523	-10.364
- Forbrug i produktionen	54.676	51.372	5.574	6.547	-3.569	-3.353	-364	-427	-7.713
Bruttoværditilvækst	17.847	18.384	2.923	1.473	-1.165	-1.200	-191	-96	-2.652
- Andre produktionsskatter, netto	99	78	11	10	-6	-5	-1	-1	-13
Bruttofaktorindkomst	17.748	18.306	2.913	1.463	-1.158	-1.195	-190	-96	-2.639

Kilde: egne beregninger på L&Fs input-output model samt IFRO

Kilder

Jensen, Jørgen Dejgård (2017). Fremskrivning af dansk landbrug frem mod 2030. Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi, Københavns Universitet, 2017. 73 s. (IFRO Rapport; Nr. 255). http://static-curis.ku.dk/portal/files/171789712/IFRO_Rapport_255.pdf

Mikkelsen, Mette Hjorth og Rikke Albrechtsen (2017). Fremskrivning af landbrugets ammoniakemission 2016-2035. Notat fra DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi Dato: 22. marts 2017. http://dce.au.dk/fileadmin/dce.au.dk/Udgivelser/Notater_2017/DCE_Notat_vedr_ammoniakfremskrivning_2016_2035.pdf

Landbrug & Fødevarer

Axeltorv 3 T +45 3339 4000 E info@lf.dk
1609 København V F +45 3339 4141 W www.lf.dk

Yderligere kontakt

Frank Øland 3339 4252 frha@lf.dk
Lars-Bo Jacobsen 3339 4472 lbja@lf.dk